

nserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če so tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskani se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo
(administracija) in ekspedicijska na
štev. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrto leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrto leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo v Hilsnerjevi ulici
št. 6.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto

Sarajevo vzeto!

Z bojišča v Bosni došla je vesela novica, da so naši vzeli glavno mesto Sarajevo po trdem, sedemurnem boju. Ko so naši pridrl v mesto, pričelo se je srdito streljanje in klanje, iz vseh oken, vrat in špranj so na naše streljali, in to ne samo turški vojaki in ustaši, ampak celó ženske in ranjeni. Le dobrosrčnost naših vojakov in ostra disciplina ste zabranili, da naši niso, hudo s hudim povračevaje, mesta pokončali.

Podrobnejšega poročila še pričakujemo, boj je moral vsakako strašen biti, in pri tem se moramo — to se da misliti — pripraviti še na žalostno vest, da je tam tudi naših mnogo mrtvih in ranjenih; gotovo so bili naši slovenski vojaki, kakor vselej, med prvimi, ki so v mesto pridrl, in marsiktera slovenska mati bo žalovala po hrabrem sinu. Pri tej žalosti nas tolaži zavest, da je slovenska kri tekla za dobro stvar, za osvobodjenje slovanskih in krščanskih bratov v Bosni; kajti, naj bo avstrijska politika kakoršna koli, ta dogodek je neovrhljiv, da bo naša vojska le zatrla ošabnost in moč bosanskega plemstva, oholih in fanatičnih begov, ker le ti se našim ustavljajo, in le z uničenjem tega zmaja mogoče je bilo krščenim in zatiranim Bošnjakom boljše prihodnost zagotoviti.

Sedaj nastane vprašanje, ali je to začetek od konca, ali pa se nam obetajo še novi težki boji? Nekteri mislijo, da se bodo ustajniki v hribe vmaknili in od tod naše še dolgo nadlegovali, ali pa celo utrudili jih. Nam pa se ta bojazen ne zdi opravičena. Naši bodo zdaj prodrli do meje in tam

vse prelaze zasedli, tako da ustajnikom prestrižejo vsako pomoč iz Turčije. Naj se ustajniki le skrijejo v gore, kmalo jim bo zmanjkalo živeža in streliva; naši pa jih bodo povsod zasledovali, in četo za četo primorali, da se vda.

Krščanske ustaje Turki pač niso mogli zatreti; pa za nje so bile razmere ugodnejše: imeli so pomoč in zaslombo v vseh sosednih deželah, v Črnigori, Srbiji, Dalmaciji in Hrvatski; kedar so bili v nevarnosti, bežali so na gostoljubna tla svojih bratov; Bosenski Turki pa imajo zdaj okoli in okoli same sovražnike, in kamor koli hočejo nevarnosti vbežati, padejo novemu sovražniku v roke; tudi oni ustaši, ki so Szapary-a nazaj potisnili, bodo kmalo čutili posledke važnega dogodka od 19. t. m. Filipovič bo z jednim oddelkom turško mejo zaprl, z drugim bo pa mohamedance iztočne Bosne od zad poprijemal; od spredaj pa že hitijo novi avstrijski polki Szapary-u na pomoč, in ne bodo tedni minuli, pa bodo oholi in prevzetni begi prisiljeni, milost prositi, položivši svoje kruto orožje pred noge vrlega in blagodušnega generala Filipoviča.

Padec Sarajeva vidi se nam začetek konca celega upora; bali smo se, da se bo mesto več časa braniti zameglo, zlasti, ker so toliko pravili, kako Turki ograde in nasipe delajo, kakor da bi hoteli ustvariti drugo Plevno; pa Hadži Loja menda ni Osman paša, ter je bolj fanatik, nego vojak. Bosna bo v kratkem osvojena po Avstriji, osvojena s krvjo naših sinov, tedaj pravno pride pod neposredno oblast naše monarhije.

En dobiček ima Avstrija od turškega upora, namreč tega, da jej ni treba več sti-

kati po vzrokih, da si to deželo prilasti. Turčija je upor očitno podpirala, tako položila vse svoje pravice do Bosne na ojstrino meča. Bila je premagana in zgubila tako Bosno, ter jo zamore le z mečem nazaj dobiti.

Tako je bosensko vprašanje veliko bolj jasno postalo, nego bi bilo v slučaju, da se Turčija ni ustavljala; ker niti svetoštetanski, niti berlinski mir Turčiji ne odreka popolaem vseh pravic do Bosne, ampak prepušča le uvedanje reform in začasno vladanje Avstriji; da pa mi vladamo Bosno v imenu in po dovoljenji Turčije, postali bi njeni vazali, kakor Anglija na Kipru; in da smo rešeni take sramotne naloge, zahvalimo se turški dvojezičnosti in trmi

Upajmo, da bo padec Sarajeva vzel ustajnikom pogum in celi ustaji dušek, ker le tam je bilo srce celega upora, od tam so hodili turški rovarji na vse kraje ter nagovarjali mohamedance, da naj se branijo, od tam so pošiljali ustajnikom denar, strelivo, pomočne čete poveljnike, živež. Ustaji je s padcem Sarajeva podlaga izpodbita. Ustajniki najpametneje store, če se podvržejo in udajo; ako pa hočejo svoj lastni pogin, naj se bore naprej, Avstrija se par tisoč bradatih Turkov ne ustraši, tega se bodo prepričali.

Iz Bosne

po padu Sarajeva ni še novih poročil. Umevno je, da si naše čete po tolikih trudapolnih marših in bojih nekoliko odpočivajo. Radi bi že zvedeli zgube naših slovenskih bataljonov, pa smo primorani s težkim srcem čakati. Zagrebški listi vedó že imena vseh vojakov od 53. polka

Nove šege sleperstvo.

(Dalje)

Smolovski poznal je poročnika plemenitega Kaminskega, občeval je prav mnogo z njim, ker je veselo in lahkomišno živel. Denar je imel za Kaminskega malo vrednosti, z rokami ga je jemal povsod, kjer je le kaj dobil. Smolovski je pozvedel, da ima oče Kaminskega lepo grajščino, da pa ne da sinu toliko denarja, kolikor bi se temu nepremišljencu zapraviti zljubilo.

Namenil se je toraj Kaminskega oskubiti, in je Grabežu že tudi naznanil, da mu kmalo zopet dovede novo žrtvo.

Nekega večera sta Smolovski in Kaminski po stari navadi igrala. Kaminski je, kakor navadno, veliko zgubil. Drugekrati to sicer njega ni veliko skrbelo, ali ta večer se je le černo držal, in čeravno je precej pil, se ni mogel do veselosti pospeti. Pripaše si toraj sabljo in odide. Smolovski se mu pridruži, kakor po naključju. Med potjo Kaminskega vpraša: Kaj vam je neki danes? Navadno sem

vas videl vedno veselega, in nocojšnji večer vas nisem videl, da bi se bili smijali.

Kaminski nekaj časa pomolči, potem pa odgovori: Jaz sem v silni stiski, pojutrajnim imam menjico 200 tolarjev plačati, pa sem zadnji denar, ki sem ga še imel, nocoj zaigral.

Podaljšajte menjico, mu svetuje Smolovski.

Ko bi bilo to mogoče, bi bil že storil, ali lastnik menjice je človek, ki se ne da pogovoriti, on trdi, da hoče na vsak način plačan biti. Če mu dolga ne povrnem, preti mi s tožbo in ovadbo pri polkovniku. To bi mi ravno še manjkalo, ta me že tako pisano gleda, odkar na zadnjem plesu nisem hotel z njegovimi nič manj ko lepimi hčerami plesati.

Se ve, da ste s tem veliko zakrivil, zaupije Smolovski, verjemite mi pa, da tudi jaz na vašem mestu ne bi bil drugače ravnal. Ali vendar vas ne razumim, dragi Kaminski; kaj ni dosti drugih taci, ki prav radi častniku denarje posojujejo, ali se niste ozrli po kakem takim možu?

Več kakor je to za me dobro, odvrne Kaminski. Žid Aron mi je do zdaj vselej iz

zadrede pomagal, ravno zdaj pa mi na krat neče nič več dati, če mu ravno prav visoke obresti plačujem.

Koliko morate židu plačevati?

Deloma 16 in deloma celo 20 odstotkov.

Nezaslišano! zaupije Smolovski jezno. Ta človek je res oderuh prve vrste.

Vselej, kadar mi je menjico podaljšal, je tudi odstotke povečšal.

In v to ste vi dovolili?

Kaj sem hotel, če sem bil v zadregi?

Ti ljudje zaslužijo strašanski denar, nadaljuje Smolovski, prav jezi me to, kajti oni so zares pravi roparji. Kaminski, jaz mislim, da mi bo mogoče vam pomagati. Jaz poznam prav poštenega in tudi premožnega moža, ki včasih častnikom rad posodi; sicer to stori le več iz dobrote, kajti ne zahteva nikoli več ko 7 ali 8 odstotkov. Njegov brat je tudi častnik, zato ve on iz skušnje, kako lahko poročnik v stisko zaide, in kako grdo potem oduhuje ž njim ravnajo.

Veselo Kaminski popraša: Kako se ime-
nuje ta mož?

(Leopold), ki so pri Jajci padli mrtvi ali ranjeni. Zakaj da se o našem polku nič ne zve?

O Banjaluki slišale so se zadnje dni različne novice: eni so pravili: „Turki so vse naše ranjence poklali“, drugi: „Banjaluka gori“, drugi: je že vsa zgorela“. Resnica je na tem, da so Turki našo posadko s 6000 možmi napadli, da so naše v grad pregnali, kjer so ranjenci ležali, in bi bili še grad kmalo vzeli; pa je prišla še o pravem času pomoč iz Gradiške, namreč baterija topov, ki so izvrstno začeli streljati med turško druhal, da se je koj razkropila. Naših je mrtvih in ranjenih pri tej priliki okoli 200, večidel od polka Weber (Istrijani in Dalmatinci).

V Sarajevu so naši dobili 27 topov, med njimi nekaj Kruppovih. General Jovanović poroča iz Stolca, da so bili vstajniki pri Stolcu premagani dne 21. avgusta po večurnem boju, in da je zdaj zveza s Stolicem zagotovljena.

Prva odlikovanja so: Feldzeugmeister Filipovič postal je viši vojni poveljnik druge armade (tedaj zna dobiti poveljništvo tudi v kaki veliki vojski) — Armeoberkomandant, ter je dobil veliki križ Leopoldovega reda. Feldmarsallajtnant Würtemberg, ki je s Kranjci in Hrvati zmagal pri Jajci, postal je Feldzeugmeister, ter dobi poveljništvo 13. armadnega kora (tistega, ki je šel prvi v Bosno). Bamberg, Szapary in Bienerth dobodo tudi poveljništva armadnih korov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. avgusta.

Avstrijske dežele.

Med Avstrijo Rusijo, Srbijo in Črnogoro so čedalje prijaznejše razmere, ker sprevidijo, da je Turčija proti vsem nepoštena.

Volilna agitacija za deželne zbere se je povsod pričela. Kandidati velike politike, v volilnih shodih ne obravnavajo, samo Dumba je bil v svoj govor vpletel tudi vzhodno politiko, spominjaje na to, da delegaciji o zasedenju Bosne niste hoteli nič vedeti, je rekel: „Danes še ni čas račun zahtevati za korak, katerega je vlada storila. Danes mora vsakega rodoljuba navdajati želja, da bi čast Avstrije, katero so zastavili v Bosni, ne prišla v nevarnost, in z vso odločnostjo je treba vse moči napeti, da se naša zastava slavno obdrži, da se naši sinovi ne bodo zastonj klali, in da bo grdi vstanek zaduščen. To je zdaj naša naloga. Drugače pa

se bode reč zasukala v delegacijah, in vstavoverna stranka, kakor za trdno verujem, temu ne bode pritrdila.“ Vstavoverna stranka se bode pač premislila, preden bode kaj takega storila, če ne, bode njenega gospodstva še prej konec, kar bi bilo prav zelo želeli.

Vnanje države.

Iz Berlina se naznanja, da se bode kupčijska zveza med Nemčijo in Avstrijo težko sklenila, ker se Bismark potezuje za varovalno colnino. — Vse radovedno pričakuje shoda državnega zbora in zlasti obravnave o socijalistični postavi, katero hočejo konservativni in katoliški poslanci zavreči. Narodni liberalci mislijo, da si tega ne bodo upali storiti. „Reforma“ poroča, da o porazumljenji med Bismarkom in vatikanom ni nobenega dvoma več. Privolil je, da se bodo smeli vrniti pregnani škofje Ledohovski, Brinkmann, Melchers, Martin in Blum. Novi škofi za Fuldo, Trier in Osnabrück se bodo izvolili po skupnem dogovoru med vlado in cerkvijo, škofje pa bodo svobodno imenovali fajmoštre.

Ruski car, ki je odšel na Krinski polotok, je zapovedal razpustiti vse deželne brambovce, ki so bili najprej sklicani. — Napada načelnika policijskega oddelka ne pripisujejo nihilistom, ampak panslavistom, ki so zaradi tega razburjeni, ker je vlada Aksakova izgnala iz Moskve.

Črnogorci so se začeli s Turki zopet vojskovati pri Podgorici, če je istina, kar poroča neki telegram iz Kotora. Pri nepoštenem ravnanju Turkov bi to ne bilo nič čudnega.

Izvirni dopisi.

Iz Bistriškega okraja na Notranjskem. — V sredo dne 21. avgusta so Tržaški škof v Jelšanah na Reški cesti zakrament sv. birme delili. Prej ta večer pa so dobili telegram iz Trsta, da so naši junaki pred Sarajevem Turka popolnoma nabili in mesto vzeli. To preveselo novico so mil. škof v cerkvi ljudstvu naznanili, so sami „te Deum laudamus“ zapeli, in ljudstvo po cerkvi je z dobrimi malimi pevkami na koru navdušeno pelo zahvalno pesem — in po dokončanih cerkvenih opravilih je gosp. učitelj zaigral cesarsko himno. Pri obedu napitnica na cesarja — na Filipoviča in naše junake. — Živili! —

Spod Čavna, na Goriškem 19. avg. (Lahonske demonstracije in za-

pori pa velkanska demonstracija slovenskih Primorcev proti goriškim nesramnim lahomom.) Saj ste že čitali po časnikih, kako predrzni so goriški lahoni, kateri bi s slovenskim Primorjem radi obrobili raztrgani laški čevlji, ki postaja čedalje bolj luknjast. Odkar so bili razobesili ponoči na stolpu stolne cerkve laško zastavo: „risi, bisi-fragole“ imenovano, — zato ker ima barvo kot „risi, rajž, (belo) bisi, grah (zeleno) in fragole jagode, (rudečo)“ in se je nekaj tih „nebodijih treba“*) rogoviležev v „kajho“ potegnili, so lahoni preplašeni, ker so na sledu družbe „Italija irredenta“. Žalibog pa, da glavarji te družbe niso še izvohani. Imena zaprtih dišijo manj ali bolj po slovenskih koreninah. N. pr. Erjaviz (Erjavec), Mullitsch - Mulič, Podgoran, po katerega slednjega pismu je prišel eden glavarjev te družbe na dan, namreč zidarski mojster Taboj, ki je imel mnogo zaslužkov ravno pri vsadnih stavbah in pri vojašnicah, in je ravno prevzel od države prekritje strehe na goriškem gradu za 35.000 gld., kar ga nenadoma pred vojašnico na Travniku stoječega žandarijskega stražmešter vrli Balas iz Bovca v zapor povabi, kamor je moral takoj odriniti. Na stanovanju tega že 1866 zaradi enakega političnega veleizdajškega hudodelstva zasačenega in izgnanega pa zopet pomiloščenega nehvaležnega lahona so naši sumljiva kompromitovalna pisma, vsled česa so zaprli in zapečatili tudi znano lahonsko gnezdo „tipografia nazionale“.

Da bi tem lahonskim demonstracijam nasproti vedeli goriški lahoni in tudi videli z lastnimi očmi, kakor tudi „italianissimi“, stran primorski Slovenci brez najmanjše izjeme svojemu presvitlemu cesarju, so napravile vse občine po vsem Primorju po vsih vzvišenih krajih, po grebenih kraškega in alpskega pogorja in Brdih, vse polno velikanskih grmad, kresov, ktere so goreli predvečer cesarjevega godu v tolikem številu, da jih ni bilo mogoče sošteti. Zraven so pritrkovali zvonovi, pokali možnarji in spuščali se vmetni ognji v visoki zrak. Omenjeni kresovi so goreli po najvišjih gričih, in so bili tako veliki, da so jih lahko videli čez mejo, tje v Videm, gotovo do Taljamenta in tudi v Benetkah so se lahko z daljnovidi prepričali, da Primorje je za Italijo

*) Ko bi bili bolj zunaj potrebni, bi jih ne smeli zapreti!

Za zdaj vam ne smem še imena povedati, gospodu bi ne bilo ljubo, ko bi se razglasilo, da denar razposojuje, kajti on le posodi iz vstrežljivosti, ne za dobiček. Jutri v jutro bom prišel po vas, potem greva skupaj k njemu.

Se li smem trdno zanesti?

Zastavim vam častno besedo!

Ali ste prepričani, da mi gotovo iz zadrege pomaga?

Da, prepričan sem, dragi mi prijatelj, saj vas bom jaz kot svojega prijatelja predstavil. Ni dolgo, kar sem mu neko dobroto skazal, in on kaj takega ne pozabi. Nekaj vas pa le moram opomniti. Ta gospod se ne peča z malenkostmi, on je, kokor sem vam že povedal, zelo premožen, računa toraj vse z drugimi številkami, kakor mi drugi.

To je lepo! zakliče Kaminski, 200 tolarjev moram na vsaki način imeti, ga bom toraj za 300 tolarjev prosil.

Smolovski gane z ramami: Ne vem, ali se bo hotel s to malenkostjo pečati.

Zakaj ne? vpraša poročnik.

Svota mu bo premajhna, prosite ga za 600 tolarjev in porok sem vam, da vam jih tudi da.

Tim bolje, Smolovski! Če mi pomagata, da jih res dobim, vam bom vedno hvaležen.

Za zdaj vas povabim na jutri zvečer na prav dobro večerjo. V kraljevem hotelu imajo izvrstnega šampanjca, tam bova večerjala.

Prijatelj! sodijo me, da sem lahkoživec, tudi sam spoznam, da ne čisto po krivem, ali tega mi ne more nobeden oponašati, da nisem vstrežljiv svojim prijateljem. To sem bil vedno in na to sem tudi ponosen.

Vem — znano mi je dobro vse to, vstavi ga Kaminski, akoravno o tej lepi lastnosti Smolovskega še nikdar ni slišal.

Toraj ostane pri tem, kakor sva se zmešala, zagotovi še enkrat Smolovski. Jaz pridem jutri po vas in potem greva k omenjenemu gospodu. Le mirni bodite, še jutri dobite denar, da zamorete o pravem času menjico plačati.

Poročnik hvaležno stisne prijatelju rešitelju roko, ločita se, in Kaminski je brez skrbi spal.

Drugo jutro pričakuje poročnik prijatelja.

Ura mine za uro, pričakovanega pa le ni. Poslal bi rad složabnika k njemu, pa stanovanja ni vedel. Je li morebiti svojo obljubo pozabil, ali se je skesal? To se mu je nemogoče zdelo.

Skrb in nemirnost postajali ste večji in večji, kajti če jutri menjice ne plača, bo to imelo hude posledice zanj.

O poludne prisopiha Smolovski. Ne zamerite, nisem mogel prej priti, mu reče, celo ljubo leto imam časa zadosti, in ravno danes imel sem zadržke, katerim se nisem mogel umakniti. Bilo mi je samemu, kakor bi bil na žrjavici sedel.

Ideva zdaj k gospodu? vpraša poročnik.

Zdaj je pri obedu, ga ne smeva nadlegovati, jaz sem vas hotel le pomiriti, saj vem, da ni nobena stvar tako sitna kot čakanje. Precej po obedu pa obiščeva gospoda, vem za gotovo, da ga tedaj dobiva.

Kaminski povabi prijatelja v hotel k obedu saj mu je bil rad hvaležen. Smolovski pomagal mu je iz velike zadrege, zato mu tudi rad plača kake steklenice šampanjca.

Pri obedu sta bila oba prav vesela, vino

kislo jabelko in da se ne bode dalo s to priteklino obrobti nam sovražnega čevlja.

Laška nehvaležnost proti Avstriji je pa tim bolj ostudna, ker ravno pa Avstriji najde na tisoče in tisoče Lahov svoj kruh in zaslužek, tako, da če bi Avstrija svoje meje zaprla proti Italiji ali jih zapreti zamogla, bi bilo skoraj slišati od strašne lakote po vsej gorenji Italiji, ktera, — zlasti Benecija — ni tolikanj rodovitna, kakor se sploh misli, ker je večidel plitva, s hruščem naplovljena zemlja, kakor sem se sam popotovaje po njej svoje dni prepričal. Zraven pa je treba vedeti, da naših ljudi nikoli noben ne gre v bližnjo Italijo kruha iskati, ker ga še sama za svoje sinove nima dovolj! In ti lahonski delavci, slovenski Rezi-jani, katerih, — memogrede rečeno, — ni nikoli v kaki cerkvi videti, ter žive kot neumna živinica, se drzrejo še ljudem po vaseh groziti, da jim bo že Humbert, novi kralj, kateri bo kmalo v Primorje pridrl, dal občutiti laške blagre; tudi se ti nehvaležneži ne sramujejo svojega kralja do nebes povzdigovati, našega presvitlega cesarja pa zasramovati in žaliti. Pač naj bi slovenski župani in ces. oblasti bolj pazili na te laške gade, ktere Avstrija na lastnih prsih goji, ter takim nesramnežem za vselej pot iz Avstrije pokazali.

Posebno pa je ravno zdaj slabo, da je meja laškim konjskim kupcem odprta, kateri gonijo po nočnem hladu cele čede konj v revno Italijo. Prej je bila meja tako strogo zaprta, zdaj pa popolnoma odprta! Kai to pomaga? Res da so konjerejci škodo trpeli, ali kjer gre za blagor vse države, morajo posamezni državljani nekoliko potrpeti.

Da bi pa Italija ne menila, da je že vse Primorje laške narodnosti, naj bi se laško vradovanje po slovenskih uradnihah ščinoma zatrla, imena goriških ulic in trgov naj bi bila tudi slovenska, v obče, vse kar je laškega, naj bi se omejilo v svoje meje! to bi bil najboljši pripomoček proti laški propagandi, obenem pa bi se na ta način tudi Slovencem k enakopravnosti najložje pripomoglo. Pač smo Slovenci kot najbolj zvesti državljani vredni vsaj enakopravni z rovarskimi Lahi biti. Več ne tirjamo. Če imajo naši državniki še kaj uma in razuma, bodo vvidili in spoznali, da naše tirjatve so le prepravične, pomočkov, nam te želje spolniti, državi pa gotovo ne manjka. V to ime pomози Bog! —

Iz Železnikov, 19. avgusta. (Slo-

jih je oživele. Potem sta si zapalila prav dobre smodke.

Smolovski reče: Pojdiva, zdaj dobiva gospoda gotovo doma, poznej bi morebiti kam odšel, in meni bi zavoljo vas ne bilo prav, če bi pravi čas zamudila.

Ko dospeta do Grabeževega stanovanja, odpre jima služabnica vrata, ter ju potem, ko Smolovski svoj obiskovalni list (Visitkarte) oddá, v lepo sprejemno sobo pelje. Malo potem vstopi Grabež. Postavljal se je enako možu, ki je vaje bogato živeti in se prav dobro imeti.

O, gospod Smolovski, prav prijazno reče, komu se imam zahvaliti za čast, da me vendar zopet obiščete? Pristopi k Smolovskemu in mu roko podá.

Smolovski predstavi svojega prijatelja — pl. Kaminskega.

Me veseli, prav srčno veseli, odgovori se priklanjajoči Grabež, prosim, izvolite se vvesti.

Smolovski ga potegne k oknu: Prosim na par besedi. (Dalje sledi.)

vesnosti.) Dasiravno se zdaj vse je bolj zanima za osodo in krvave boje hrabrih sinov naše domovine na jugu, vendar si dovoljujem poročiti „Slovenca“ o dveh slovesnostih, ki ste se zadnji čas slavili v naši farni novi cerkvi. 4. t. m. je obhajal tukajšnji rojak čast. g. A. Koblar v radost vseh faranov prelepo prvo sveto mašo. Komaj je po novi maši odgrmel jak možnarjev po naših gorah, že so se včeraj vdrugič oglasili in naznanjali drugo slavnost, namreč rojstni dan Njegovega Veličanstva.

Ob 10. je bila velika sveta maša z asistencijo, pri kateri je bil tudi navzoč v polnem svitu generalni naš konzul iz Benetk, baron Pilat, kateri zadnji čas vsako poletje razveseli naš kraj s svojo prijaznostjo. Čast. g. župnik je po pridigi povdarjal, da naj ljudje goreče molijo danes za zdravje in blagor presvitlega cesarja, da bi ga Bog vodil s svojo modrostjo v sedanjih burnih časih, in kako veliko večje reve bi bili mi, ko bi ne imeli tako dobrega očeta. Tudi jaz naj zakličem: Bog živi Franca Jožefa!

Dostavim naj še, da so danes šli iz Železnikov s sv. mašo k prijazni cerkvi M. D. na Sušo za srečen izid vojne, za zdravje in srečo naših vojakov.

Od bosenske meje, 19. avgusta. (Raznотere reči.) Pred sinočnjem došel sem v Starogradiško. Že ponoči se je življenje jako živahno na ulicah in na savskem brodu videlo. Straže so vpile svoj „Halt“ proti našemu vozu in še le po ugodnem odgovoru nas je pustila vsaka naprej. Včeraj zjutraj sem precej zgodaj vstal. Strel, kateri je s trdnjave donel v čast carjevega godu, me je probudil. Jaz za to slavnost v prvem hipu nisem vedel in sem mislil, da se tuče buna (bitka) s Turci. Ko idem na bregu Save proti mostu, ktereга so naši pionirji na pontonih napravili, vidim, da vojaci sekajo topole in drugo drevje, ktero je zaveralo razgled na turško stran, oziroma v Berbir. Jaz sem si koj mislil, da to delajo zato, da bi naši topovi pri kakem povtu berbirskih Turkov brez ovire metali krogle v Berbir. Na moje vprašanje, če je ta moja misel prava, se mi je to potrdilo.

Sklenil sem iti na bosensko stran in si ogledati Berbir. Na naši strani stoji nekoliko šotorov pred pontonskim mostom, v njih so pionirji in nekoliko drugih vojakov, da bi branili eventualni naval Turkov. Na moje vprašanje, če smem iti čez most, mi odgovoré, da civilni ljudje ne smejo porablјati mostu, če pa hočem iti v Berbir, je malo višje prevoz. Grem torej tija, in ko sem pokazal samo stoječemu finančarju svojo izkaznico, me pusti se-sti v čolu (čamac), kateri me kmalo prepelje čez Savo.

Berbir leži Starej gradiški nasproti na desnem bregu Save, in je precej veliko mestice, se ve, da se pa ne najde v njem nobenih lepah ali velikih poslopij. Na ulicah je bilo pri mojem dohodu polno Turkov in tudi raje, kateri so čakali na turške vojake, ki so se v Banjaluki prostovoljno vdali naši vojni. Med tem časom sem imel še kaki 2 uri časa in ti porabim, da si natančneje ogledam Berbir. Ukrenem jo na desno in videl sem, da ta ulica služi kupčiji. Štacune so tukaj drugačne memo naših. Vse je bolj primitivno in leseno. Ako si mislimo celo stran štacune, ktera gleda na ulice preč, tako, da se vidi že iz ulice vse blago, je to turška štacuna. Je pa takih štacun v tej ulici polno, ena tik druge. Kamor pogledaš, prodajajo se melone, vsak Turek, ktereга srečaš, drži kos melone v rokah, ki jo hlastno srka in trga.

Okna v prvem nastropji so z gostimi mrežami preprežena — to so stanovanja harem-skih lepotic. Če natanko vpreš svoje oči v to omrežje, zapazil boš marsiktero ognjeno oko žareti, toda ne delaj tega preveč očitno, ker znalo bi te to stati življenje. Turek je fanatik in tudi zdaj, ko ga oklepje avstrijsko orožje, ne bo tako naglo popustil svojih nazorov, šeg in običajev. Turkom so orožje naši pobrali, zato sem videl jih nositi prazne pasove. Pred neko mesnico so stali naši vojaki in so kupovali meso, mesar (Turek) je sekal gravitetično meso z velikim handžarom.

Ubogi handžar, sem si mislil, kako so te degradirali Avstrijanci! Prej si srkal kri rajevo, zdaj volovsko.

Pa po nazoru Turkov spadate te dve reči v eno vrsto. Pred neko kučo vidim vihrati vabljivo „oblanje“, stopim v njo in zvem, da se tu toči pivo. Sedem k mizi, pri kateri je sedel mlad Turek v nizamske obleki. Pil je rakijo in sicer v velikih porcijah. Na mizi je ležalo na velikem prtu polno rumenega, drobno narezanega tobaka, pred njegovimi nogami ga je pa bilo kar za celo rjuho, pa ta je bil bolj črnkast, bolj ordinarni. Kupim za 10 kr. duhana in čudil sem se, kako poceni je tukaj plemeniti turški duhan. V Avstriji ne dobim za 10 kr. toliko vojaškega komisnega tabaka, bolje rečeno: repnjeka. Če je od Avstrije v vsakem oziru pričakovati poboljšanje sedanjega stanja v Bosni, tacega tobaka pa vendar ne bo pušila raja, kakor ga pri nas le bogatini.

Prodajalec tobaka mi je pravil, da je 25 let star in je pet let služil svojega cara, pred 3 tedni je bil pa izpuščen od vojakov; bil je korporal in že 40 mesecev ni dobil plače kot vojak. Rekel je, da mu je drago, da so naši došli. Al taka stvar se ne sme Turku verjeti, z veseljem bi skrivaj odsekal glavo vsakemu Avstrijancu, če bi le imel priliko.

Iz pivarne grem v kavarno in tukaj pijem znano turško kavo. Šalica je le malo večja kot orehova lupina, se ve, kava pa je močna in krepiča. V kavarni, ktera pa je taka kakor pri nas kaka kajža najzadnje vrste, kar se tiče pohištva, sedelo je par turških oficirjev po turški po klopčih in so igrali neko igro, ktere nisem razumil. Metali so vadle na neki deski sém in tje, imeli so pa razun tega še štirivoglate male deskice z nekimi znamenji. Neprenehoma so to sém in tje metali in računili.

Meni se ni ljubilo to dolgočasno igro gledati, toraj obrnem svoje oči skoz okno, ktero gleda na banjaluško cesto. Vidim, da se je bilo polno ljudi nabralo in si koj mislim, da čakajo turških vjetnikov, ki so čez malo časa prišli. Marširali so štirje pa štirje, bili so jako dobro oblečeni in jako čvrste postave. Na čr-nem žebcu jahal je njih višji oficir. Bili so (154) sami topničarji in so se, kakor sem že omenil, sami vdali. Prejšnji dan so pa naši veliko turških vstašev zvezanih pripeljali. Nekoliko jih bodo obesili, ker so pri njih našli reči, katere so bili ubitim avstrijskim vojakom pobrali. Popoldne sem se zopet vrnil v Staro gradiško, kjer sem zvedel, da bodo proti večeru pripeljali vjete turške oficirje. Grem toraj v trdnjavo in res ob 7. uri so pripeljali najprej 6 in potem 20 vozov, na kterih so bili oficirji, njih reči in 28 bul (turških žen).

V prvej kočji sedel je Hussein paša. Star je kakih 50 let, impozantne postave, njegova prsa kinča več redov. Vsi oficirji so imeli svoje orožje. Med njimi bilo je par prav mladih, večina pa so bili starejši, rujavi in v vojni vtrjeni ljudje. Govorili so radi z vsakim, kateri je hotel z njimi govoriti. Paša, polkovnik

in en major niso znali hrvatski, drugi pa vsi, ker so rojeni Bošnjaki. Prvi trije bili so pa iz Rumelije. Ženske bile so tako zavite, da ne morem nič o njih povedati, pri marsikateri še oči niso videli. Danes, 19. avgusta, bodo odšli dalje, eni pravijo v Osijek, eni pa, da idejo v Carigrad. Včeraj sem videl več ranjenih naših „Janezov“. Ranjeni so večidel v roke. Pravili so mi, da so se bili srdito sprijeli s Turčinom in da so njih zgube bile velike. Tudi od polka „Weber“ je dosti ranjenih tukaj.

Včeraj se je govorilo, da so naši zapalili Banjaluko. Kaj je na tem res, ne vem, tukaj se veliko govori, pa veliko pretiranega. Verjeti sme človek le to, kar vidi, zaradi tega tudi nočem te morda neresnične vesti trositi po svetu, to je pa menda res, da je divisioner Szapari velike zgube pretrpel in da se je moral pred vstajniki nazaj umakniti.

Sploh se naše vojaštvo nadeja še dosti upora v Turčiji.

Ravno čujem, da je danes tukaj skozi šel en batalijon Turkov (uzimov), ki gredo neki v Komorn.

Domače novice.

V Ljubljani 24. avgusta.

(Kranjska eskontna družba) je te dni na eksekutivni dražbi Hartmanovo nekdanje Klemenčičevo 51.100 gl. cenjeno pivarno na Vrhniki za 9343 gl. kupila.

(Pisma do vojakov v Bosni) so poštne prosta in naj se oddajajo brez mark z natančnim naznanilom vojnega oddelka, linijskega ali rezervnega polka ali batalijona in vojne pošte. Tudi pisma z denarjem so poštne prosta, vendar se pa denar ne more pošiljati po poštah nakaznicah, ampak samo v zapечатih pismih.

(Cele vrste nakupljenih konj = žebeti) so skoraj vsaki dan v tem tednu po večkrat, kakor se nam zdi, laški skupčevalci skozi mesto gonili. Prihajali so po dolenski cesti. Živali so na videz kaj borne in shujšane, kakor se mnogokrat vidijo pri ciganskih četah. Takih bi Lahji menda vendar ne vpotrebljevali v eventualni vojski, k večjemu mesto mul, za poleganje v kakem gorovju!

(2. izkaz milodarov dežel. odboru poslanih za zapuščene rodovine v vojaščino poklicanih rezervistov.) Znesek milodarov po 1. izkazu 2514 gold. 64 kr., c. k. okr. glavarstvo v Radoljici nabiro med tamošnjimi uradniki 42 gold. gosp. J. Klemenčič, c. k. sodn. služabnik v Logatcu 60 kr., županstvo v Krškem je poslalo v Krškem, v Leskovcu in na Šrajbarskem turnu nabranih 168 gold., nabira županstva v Gornjem Logatcu, poslana po c. k. okrajnem glavarstvu Logaškem 12 gold. 14 kr., trgovska hiša L. C. Lukman v Ljubljani 50 gl., gosp. vitez Jos. Pagliaruzzi, dežel. oficijal 5 gold., gospa Josipina Terpinec iz Ljubljane 25 gold. gospoda Val. in Alb. Zeschko iz Ljubljane 25 gold., blagajnica pomočnega društva v Ljubljani 50 gold., gosp. Her. Halbensteiner v Ljubljani 10 gold., gosp. Lorenc Zdešar iz Ljubljane 5 gold., gospa Uršula Klopčič iz Ljubljane 5 gold., gosp. Janez Lesjak, župnik v Kostanjevici 5 gold., nabira c. k. okr. glavarstva v Črnomlju 9 gold., nabira županstva v Črnom vrhu 9 gold. 44 kr., M. G. 20 gold., gosp. Gust. Köstl, župnik v Ljubljani 5 gold., gosp. Obilčnik Šimen, posestnik v Ljubljani 5 gold., nabira županstva v Starem trgu pri Ložu 15 gold. 30 kr., nabira pri c. k. uradnikih v Krškem 30 gold. 54 kr., in nabira pri c. k. uradnikih v Kostanjevici 9 gold. 70 kr., gosp. Janez Zupanec, posestnik v Trnov-

skem pristanu 5 gold., 10 ljubljanskih gospodov kanonikov po 5 gold., skupaj 50 gold., nabira županstva v Ložu 13 gold. 70, c. k. okr. glavarstvo v Kočevji je poslalo nabranih 77 gold. 66 kr., nabira c. k. uradnikov v Črnomlju 12 gold., meščanska družba za stanišča vojakov v Ljubljani 50 gl., družba evangeličank v Ljubljani 25 gold., gosp. dr. T. Rudež dohodek glasbene zabave v Ribniškem gradu 54 gl. 60 kr., gosp. Anton bar. Codelli 50 gold., skupni znesek 3359 gold. 33 kr. Od županstva v Cerknici je došlo 62 gold. 40 kr., katere so zložili gg. Janez Oblak, dekan 5 gold., Adolf Obreza, posestnik, 3 gold., Franjo Šerko 3 gold., Andrej Milavec, posestnik 2 gold., Alojzi Pogačnik 2 gold., Miha Koželj, kaplan 2 gold., Franjo Gerbic, operni pevec 2 gold., Jožef Milavec, posestnik 2 gold., Jožef Romč, kaplan 1 gold., Janez Milavec, posestnik 1 gold., Franjo Zagorjan, poštar 1 gold., Martin Pavlovčič, posestnik 1 gold., Janez Orudič, posestnik 1 gold., Leonard Verli, trgovec 1 gold., Vicenci de Toni, trgovec 1 gold., Matevž Završnik, posestnik 1 gold., Ignacij Majdič, posestnik 1 gold., Janez Potokar, pek 1 gold., Jernej trebar, posestnik 1 gold., Jurij Klančar, krčmar 1 gold., gospa Karolina Hren, krčmarica 1 gold., Karol Kšavder, krčmar 1 gold., Ant. Milavec, krčmar 1 gold., J. Novak dacar 1 gold., Jažef Skuk, 1 gold., c. k. žandarmerijska postaja 70 kr., Matija Rožanc, krčmar 50 kr., Anton Milavec, krčmar 50 kr., Andrej Kos, krčmar 50 kr., Janez Milavec, posestnik 50 kr., Dragotin Drmelj, učitelj 50 kr., Ana Detoni, krčmarica 50 kr., Janez Žitnik, posestnik 59 kr., Jernej Kušlan, posestnik 40 kr., Anton Krašovic, posestnik 3 gold., Franjo Vidrih, posestnik 2 gold., Jurij Meden, 1 gold., Janko Žirovnik, učitelj 1 gold., Anton Blažon, trgovec 1 gold., Franjo Otoničar, posestnik 1 gold., Jožef Škerlj, posestnik 1 gold., Anton Bonač, trgovec 1 gold., Jožef Meden, krčmar 1 gold., Mat. Turšič, posestnik 1 gold., Jakob Gašpari, trgovec 1 gold., Miha Debevec, posestnik 50 kr., gospodičina Ivana Švigelj 2 gold., Jožef Bonač, posestnik 30 kr., Anton Obreza, posestnik 50 kr., Janez Obreza, posast. 50 kr., Janez Hren 50 kr., Andrej Debevec, posestnik 50 kr., Franjo Malavašič, dimnikar 50 kr.

Razne reči.

— Duhovske spremembe v Krški škofiji. Preč. gosp. Ehrlich Ant., mestni fajmošer v Strassburgu, je postal korar stolne cerkve, dekan in fajmošter pri sv. Hemi. — Preč. g. korar Rauscher Jan., prošt in dekan se je od sv. Heme preselil za fajmoštra stolne cerkve v Celovec. — Fare so dobili čč. gg.: Richter Ant., zakristan in kaplan pri glavni fari v Celovcu, faro Sokolovo; Gross Juri, fajmošter v Nemškem Grebinji, faro Klanhofen; Riedl Jož, kaplan v Šmarji, faro na Komu in Kristyniak And., provizor v Št. Jakobu v Lesah, ondoto faro. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Kanal Jož, iz nemške Kaplje za oskrbov. kaplana v Meiselding; Wipfler Ign. iz Ettendorfa v Roje in Sirk Jan. iz Terga v Požarnico. — Kot kaplani nastopijo pastirsko službo gg. bogoslovci: Inanger Jan. v Ettendorfu; Hain Jož. v nemški Kaplji; Klemenčič Ant. v Šmarji in Robas Nace v Št. Martnu nad Belakom. — Č. g. Ažman, fajmošter v malem Št. Vidu, je stopil v stalni pokoj.

— Potres. Iz Mokronoga se nam poroča: V sredo 21. t. m. zjutraj kmalo po 7. uri se je čutil po dolgem prenehleju zopet

enkrat dokaj hud potres. Gibanje je navadno od severozahoda proti jugovzhodu.

— Sodnijski adjunkti so postali: Karl Sock, dr. Jožef vitez Scheuchenstuel in Anton pl. Wurmser pri kresijski sodnji v Celji. Franc Vovšek pride iz Konjic in Viktor Pramberger iz Št. Lenarta za adjunkta v Maribor, Karl Wenger pa iz Šmarij v Ptuj.

— Umrli je 21. t. m. v Kostanjevici spoštovana in priljudna gospa Marija Žugel. Dobrosrčnost njena je vsakemu znana. Naj bode tedaj v blagem spominu!

— Zaslužena kazen doletela je mehikanskega generala Eskobeda, ki je bil poveljnik republikanske vojne in eden glavnih povzročiteljev smrti nesrečnega cesarja Maksimilijana. Kakor poroča „Memorial Diplomatique“, se je Eskobedo vojskoval za prejšnjega predsednika Lerdo de Tejada, pa je bil 20. julija t. l. od rednih mehikanskih vojakov v mestu Cuatro Cienagas vjet in od vojaške sodnije v Monterezu k smrti obsojen.

Spred sodišča.

20. t. m. stala je pred porotniki Julija Létel, omožena Paravbek, tožena zaradi goljufije. Njen mož je bil od Franceta Sluka kupil neko hišo in žena njegova se je zavezala z možem vred Sluki plačati na dolgu ostalih 500 gl. ter je podpisala v ta namen neko menjico. Ker pa ta ni bila pravilno narejena in Sluka ni dobil denarjev, tožil je Karla in Julijo Paravbek pri okrajni sodnji litijski, ki je razsodila, da Juliji Paravbek ni treba plačati omenjenega dolga, če priseže, da se ni nikdar zavezala za moža plačati omenjenene svote. Julija Paravbek je prisegla in Franc Sluka jo je vsled tega tožil zaradi goljufije in krive prisege. Zatoženka je priznala, da je podpisala menjico, izgovarjala se je pa, da še ni vedela, da se je s tem zavezala k poplačilu. Tudi ni nikdar imela tega namena, da bi bila hotela oškodovati Sluka ter je popolnoma po vesti in prepričanju svojem prisegla. Tožnik se sklicuje na to, da je večkrat zatoženko tiral, ki mu je vselej rekla, da bode šla v Gradec ter tam denarjev vzela na posodo in dolg poplačala. Opiraje se na to izjavo je državni pravdnik priporočal obsodbo zatožene Paravbek, zagovornik dr. Neumeyer iz Gradca pa je povdarjal, da je reč jako zapletena in da je še praktičen jurist ne more lahko rešiti. Ker je le 6 porotnikov reklo, da je zatoženka kriva, bila je oproščena.

Listnica vredništva.

G. B. P. Se tu še ne ve!

Eksekutivne dražbe.

24. avgusta: 3. Modic iz Vidma, 2. Högler iz Podgore, 1. Ponikvar iz Predetruga, vsi v Lašičah. 3. Kuhar iz Mladja, 3. Malešič iz Krške vasi, 3. Božič iz Čateža, 2. Pajer iz Dobravice, vsi v Kostanjevici. 1. Verbič na Vrhniki. 2. Stefo iz Degovnice v Kranji. 2. Burger iz Ribnice, 2. Zobec iz Dolenje vasi, 3. Rus iz Bele vode, 1. Mikolič, vsi v Dibnici. 2. Dobrin v Tržiču. 2. Govednik iz Dragomlja, Krašovec iz Stranske vasi, 3. Ogolin s Hriba, pri Cerovcu, vsi v Metliki. 1. Babnik z Malega vrha v Ljubljani.

Umrli so:

Od 21. do 22. avgusta: Jožefina pl. Andrioli zaseb. ž. 24 l., za aušico. Johana Schwegl, dekl. o., za drisko.

Telegrafčne denarne cene 22. avgusta.

Papirna renta 62.35 — Srebrna renta 64.55 — Zlata renta 72.65 — 1860letno državno posojilo 111.50 Bankine akcije 810 — Kreditne akcije 258.80 — London 115.10 — Srebrno 100.75. — Cos. kr. cokolini 5.52. — 20-frankov 9.28.